

Lärarhandledning

JAKTEN PÅ DEN MAGISKA NYCKELN

Om lärarhandledningen

I den här lärarhandledningen finns förslag på hur ni kan arbeta före och efter föreställningen. Följ materialet steg för steg eller välj de delar som passar just din klass och elevernas ålder och behov.

Materialet innehåller två handledningar. En är lite enklare utformad i såväl tilltal som uppgifter, men kika gärna på båda för att hitta uppgifter som fungerar bäst för dina elever.

Om *Jakten på den magiska nyckeln*

Jakten på den magiska nyckeln är en lekfull och musikalisk föreställning där publiken får följa med in i sagornas och operornas värld. Under äventyrets gång öppnas dörrar till välkända musikstycken och fantasifulla möten. Föreställningen bygger på sagans klassiska struktur – ofta med tretal, prövningar och förvandlingar – och innehåller musik ur kända operor och baletter.

Föreställningslängd: ca 60 minuter.

Idé, manus och regi Anélia Kadieva Jonsson

Dirigent Lars Kvensler

Medverkande

Presentatören, Råttilda: Anélia Kadieva Jonsson

Solister: Sofie Asplund, Carolina Sandgren, Åke Zetterström, Hannes Öberg

GöteborgsOperans Orkester

Musiken

Här kan du läsa om musiken som ni kommer att möta i föreställningen. Lyssna gärna på musiken tillsammans före besöket. Det är inget måste men kan skapa igenkänning. Vid tidsbrist rekommenderar vi att ni lyssnar på de stycken där barnen får vara med och interagera genom rörelse, rytm, sång eller ljud. Detta gäller stycken markerade med .

- Gioachino Rossini: "Kattduetten", (Duetto buffo di due gatti)
- Wolfgang Amadeus Mozart, "Ouvertyr" ur *Figaros bröllop*
- Carl Maria von Weber: "Vargklyftescenen" (Wolfsschlucht-Szene) ur *Friskyttan*
- Pjotr Tjajkovskij: "Sockerfens vals" ur *Nötknäpparen*
- Wolfgang Amadeus Mozart ur *Trollflöjten*:
 - "Papagenos aria" - Der Vogelfänger bin ich ja
 - "Pa-pa-pa" (Papageno och Papagena-duetten)
 - "Das klinget so herrlich" (När Monostatos blir förtrollad.)
 - "Nattens drottningens aria" (Der Hölle Rache kocht in meinem Herzen)
- Engelbert Humperdinck: "Häxans aria" (Hurr, hopp, hopp, hopp!) ur *Hans och Greta*
- Gioachino Rossini: "Dandinis aria" (Come un'ape ne' giorni d'aprile) ur *Askungen*
- Gioachino Rossini "Galopp" (Finalen ur ouvertyren) ur *Wilhelm Tell*
- Jacques Offenbach: "Can-can" (Galop infernal) ur *Orfeus i underjorden*

Rossini: Kattduetten

Den italienske tonsättare Gioachino Rossini (1792-1868) var känd för sin humor, sina snabba tempon och lekfulla melodier. "Kattduetten" är ett skämtsamt stycke där två sångare endast sjunger ordet "mjau" - men sättet sången sjungs på gör ändå att man förstår vad som händer i stycket. Stycket visar hur man kan berätta med rösten - även utan riktiga ord.

<https://open.spotify.com/track/3RbFUsrOTQKoafwLCas4V5?si=14e98797c572424f>

Mozart: Figaros bröllop

Som liten ansågs Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) vara ett musikaliskt underbarn. Han kom sedan att bli en av klassicismens främsta tonsättare.

Figaros bröllop handlar om tjänaren Figaro som vill gifta sig med husan Susanna - trots att en greve vill sätta käppar i hjulet.

En ouvertyr är inledningen på en opera. I ouvertyren hör man ofta vilken stämning en opera har - om den är glad, sorlig eller spännande.

Lyssna på ouvertyren till *Figaros bröllop*. Samtala om vilken typ av opera ni tror att det är? Glad eller sorglig?

<https://open.spotify.com/track/2J4pLU4wLyPpIn9FRjjrvv?si=c4bde018b803489a>

Weber: *Friskyttan*

Carl Maria von Weber (1786–1826) var en tysk tonsättare och en pionjär inom romantisk opera. Hans musik är dramatisk och ofta mystisk.

I *Friskyttan* vill jägaren Max vinna en skyttetävling för att få gifta sig med Agathe. I scenen i Vargklyftan gjuter han magiska kulor med hjälp av mörka krafter. Musiken är kuslig och spännande – den låter nästan som en skräckfilm.

<https://open.spotify.com/track/5OjIwEJDtWDi7LFXdiNtT7?si=38cce40e11c74268>

Tjajkovskij: *Nötknäpparen*

Pjotr Tjajkovskij (1840–1893) var en rysk tonsättare känd för sina känslosamma melodier.

Baletten *Nötknäpparen* handlar om Clara som reser till ett magiskt sagoland. "Sockerfens vals" spelas när Clara möter Sockerfen. Den klingande celestan ger musiken ett nästan sago- likt ljud.

<https://open.spotify.com/track/4QTFU7BukoyDtyyemGPNCX?si=727670dc34b446e4>

Mozart: *Trollflöjten*

Mozarts opera *Trollflöjten* är som en saga fylld av både humor och allvar. Det handlar om en kamp mellan det onda och det goda.

Prinsen Tamino ska rädda Pamina, men måste klara svåra prövningar. Papageno är en skojig fågelfångare som vill hitta kärleken men slippa ifrån det som är farligt.

(Der vogelfänger bin ich ja)

<https://open.spotify.com/track/4XQsVX90aACZvZDQozfyX6?si=89eca6800ca4443a>

Till slut träffar Papageno kärleken. Hon heter Papagena och de passar så bra ihop. Det hörs!

<https://open.spotify.com/track/6KDi5XMkVPpkGEr4nGABNE?si=6afccb88bb9c4958>

Nattens drottning, som är Paminas mamma, sjunger en rasande aria med väldigt höga toner. Hämnden kokar i mitt bröst, sjunger hon. (Der Hölle Rache)

<https://open.spotify.com/track/0ATpllbqqOVmLFPvBsUloA?si=557b367d7d0d4142>

När Papageno spelar på sitt magiska klockspel börjar elaka vakter dansa och glömmer att vara farliga. (Das klinget so herrlich)

<https://open.spotify.com/track/7dbuu9JiUHp3OkpiWU7Wh1?si=08e8281dd9ef4a55>

Humperdinck: *Hans och Greta*

Engelbert Humperdinck (1854–1921) var en tysk tonsättare som ofta hade sagans värld i tankarna när han skrev sin musik.

Operan *Hans och Greta* bygger på Bröderna Grimms saga om barnen som går vilse i skogen och kommer till häxans pepparkakshus.

Häxans aria är både lekfull och skrämmande. Söt på ytan men med farligt innehåll.

<https://open.spotify.com/track/1xldfuGrONXDJkq1L8NhgX?si=d80ed518579a4a6f>

Rossini: *Askungen*

Rossinis *Askungen* är en komisk opera fylld av fart och livlig sång. Den bygger på sagan om Askungen men innehåller inga magiska möss eller förtrollade pumpor. I operan är det godhet och klokhet som segrar.

Dandini är prinsens tjänare som låtsas vara prins för att testa människors äkta känslor. Hans aria är kvick, elegant och full av humor. (Come un'ape ne' giorni d'aprile)

<https://open.spotify.com/track/4jsU9lcAHrvleGdNpBqD0r?si=b34108acala94665>

Rossini: *Wilhelm Tell*

Rossini var mästare på spännande slut och energi. Hans opera *Wilhelm Tell* handlar om en hjälte som kämpar mot förtryck. Stycket Galoppen är den sista delen av ouvertüren. Den är snabb, kraftfull och spännande. Visst för musiken tankarna till hästar i full fart? Stycket används ofta i film och tecknad film.

<https://open.spotify.com/track/35xaDoyCRAilJqpWDT8Plx?si=Od1eea8b775a4b8d>

Offenbach: *Orfeus i underjorden*

Jacques Offenbach (1819–1880) var en fransk tonsättare känd för sin musikaliska humor.

Operetten *Orfeus i underjorden* är en skämtsam version av den grekiska myten om Orfeus och Eurydike. I underjorden börjar plötsligt gudarna dansa i den vilda och berömda can-can-dansen. Musiken är snabb, nästan galen, och en parodi på högtidlig musik.

<https://open.spotify.com/track/2MQ7gHWpEnP7gs0DTEkdjg?si=5e8b238625174782>

ca årskurs 3-4

Före föreställningen

Kom ihåg

Alla upplevelser är rätt.

Det finns många sätt att uttrycka sig på.

Låt eleverna teckna, måla, skriva, sjunga, röra på sig ...

Ingen måste berätta om, eller visa upp, sin upplevelse för andra om de inte vill.

Samtala om magi och sagor

1. Vad är magi?
2. Vilken magi kan finnas i sagor?
3. Vad brukar hända tre gånger i sagor?
(Tretal - tre önskningar, tre provningar, tre syskon.)

Skapa en egen trollformel

Läs föreställningens trollformel tillsammans:

Hokus pokus klockespel.

Bli nu magisk, bli nu hel.

Lyssna och samtala

Lyssna på några av musikstyckena i förväg.

Frågor att samtala om:

1. Hur känns musiken i kroppen?
2. Är den glad, farlig, busig eller sorglig?
3. Vilken musik tycker ni passar till en häxa?
En hjälte? Ett djur?

Instrumenten

I föreställningen hörs bland annat:
celesta

panflöjt

piccolaflöjt

kontrabas

stråksektionen

träblås

bleckblås (brass)

Samtala om

1. Vad är skillnaden mellan stråkinstrument och blåsinstrument?
2. Vilket instrument låter mest? Vilket låter minst?
3. Vilket instrument är din favorit? Vilket gillar du inte?

På Göteborgs Symfonikers hemsida kan ni lyssna på olika instrument:

<https://www.gso.se/upptack/ordlista/orkesterinstrumenten/>

Skapa

Rita ett eget magiskt instrument.

1. Vad heter det?
2. Hur låter det?
3. Vad händer när man spelar på det?

Efter föreställningen

Samtala om

1. Vad handlade äventyret om?
2. Vad var speciellt med den magiska nyckeln?
3. Vem förändrades mest under föreställningen?
4. Hur kändes det när publiken fick vara med?

Måla musiken

Spela upp ett eller flera av musikstyckena igen, till exempel Nattens drottningens aria eller Papagenos aria.

Låt eleverna:

Måla vad de känner när de hör musiken.

Måla färger till musiken.

Måla: Hur ser snabb musik ut på papper?

Hur ser långsam musik ut?

Sjung med läten

I "Kattduetten" sjunger två sångare som om de vore katter.

1. Vad mer kan man sjunga som? (Tupp? Spöke? Robot? Vind?)
2. Dela in klassen i grupper och låt varje-grupp sjunga som ett djur eller en figur.

Sagans tretal

Hitta tretalet i föreställningen:

1. Fanns tre provningar?
2. Tre musikstycken som liknade varandra?
3. Tre karaktärer?

Gör en saga

Låt eleverna skapa en egen saga med.
Bestäm själva hur den ska utformas. Med bokstäver, musik, teckning ...?

En hjälte

Tre hinder

En magisk sak

Skapa en egen konsert

Dela in klassen i grupper:

En grupp skapar ljud med kroppen (klappa, stampa, viska).

En grupp gör rörelser.

En grupp berättar en saga.

Tillsammans skapar ni er egen magiska konsert.

Dansa och rör på er

1. Lyssna på "Pa pa pa" ur *Trollflöjten*.
2. Gör rörelser. Dansa!
3. Kan ni skapa en dans tillsammans?
4. Gör samma sak med ett annat stycke, t.ex "Hurr, hopp, hopp, hopp" ur *Hans och Greta*.
5. Blir rörelserna annorlunda?

ca Förskoleklass – årskurs 2

Före föreställningen

I *Jakten på den magiska nyckeln* får ni följa med in i en värld av sagor, musik och magi. Under föreställningen får barnen lyssna på musik, möta spännande figurer – och ibland vara med själva.

Vad är magi?

1. Vad är magi?
2. Finns magi på riktigt?
3. Vad brukar hända i sagor?

Berätta om tretalet i sagor:

I sagor händer ofta något tre gånger.
Tre önskningar. Tre provningar. Tre syskon.

Fråga om barnen känner igen det.

En trollformel

Säg föreställningens trollformel tillsammans.

Hokus pokus klockspel.

Bli nu magisk, bli nu hel.

Säg den på olika sätt:

Högt

Viskande

Långsamt

Snabbt

Hitta på en egen trollformel!

Vad händer när man säger den?

Måla!

Lyssna på musik

Ni kan lyssna på något av styckena i förväg.

Fråga eleverna:

1. Hur känns musiken?
2. Är den glad, läskig, snabb eller lugn?
3. Vilken färg har musiken?

Låt t.ex. barnen visa med kroppen hur musiken känns. Eller låt dem uttrycka sig på andra sätt – genom bild eller i ord.

Instrumenten

I föreställningen hörs olika instrument:

Stråkinstrument

Till exempel fiol och kontrabas.
Man spelar med stråke.

Träblås

Till exempel flöjt och piccolaflöjt.
Man blåser i dem.

Bleckblås

Till exempel trumpet och horn.
De låter starkt och glänsande.

Celesta

Kan låta som ett magiskt klockspel.

Rita ett magiskt instrument

1. Vad heter ditt magiska instrument?
2. Hur låter det?
3. Vad händer när man spelar på det?

Musiken i föreställningen

Barnen får möta musik ur:

Kattduetten

Figaros bröllop

Friskyttan

Nötknäpparen

Trollflöjten

Hans och Greta

Askungen

Wilhelm Tell

Orfeus i underjorden

Berätta om musiken. Se beskrivningarna i början av handledningen.

Lyssna på så många stycken ni hinner.

Efter föreställningen

Kom ihåg!

Alla upplevelser är rätt.

Det finns många sätt att uttrycka sig på.

Låt eleverna teckna, måla, skriva, sjunga, röra på sig ...

Samtala om

1. Vad minns du bäst?
2. Var något roligt?
3. Var något läskigt?
4. Hur kändes det när publiken fick vara med?

Måla musiken

Spela upp ett stycke ur föreställningen igen.

Låt eleverna:

Måla känslan de får när de hör musiken.

Måla färger de förknippar med musiken.

Måla: Hur ser snabb musik ut?

Hur ser långsam musik ut?

Sjung som ett djur eller figur

I "Kattduetten" sjunger sångarna som katter.

Välj en sång som barnen kan.

Prova att byta ut orden till läten. Sjung som:

en katt

en tupp

ett spöke

en robot

vinden

Dela in klassen i grupper och låt varje grupp vara ett "ljuddjur".

Dansa och rör på er

1. Lyssna på "Pa pa pa" ur *Trollflöjten*.
2. Gör rörelser. Dansa!
3. Kan ni skapa en dans tillsammans?
4. Gör samma sak med ett annat stycke, t.ex "Hurr, hopp, hopp, hopp" ur *Hans och Greta*.
5. Blir rörelserna annorlunda?

Hitta på en saga

Hitta på en saga tillsammans. Tänk ut:

En hjälte

Tre hinder

En magisk sak

Ett lyckligt slut